

Příloha k protokolu o SZZ č.....
Röbstecková
Vysoká škola: PF JU Čes.Budějovice
Katedra:anglistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
19.5.2006

Diplomant: Martina

Aprobace: AJ-NJ/ZŠ

Recenzent*)
Vedoucí*) diplomové práce
Mgr.Kateřina Dvořáková

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Problémy s anglickou výslovností v závislosti na věku studentů

(téma)

Diplomová práce Martiny Röbsteckové je zaměřena na osvojování anglické výslovnosti, je převážně foneticky orientovaná, ale obsahuje i složku didaktickou. Tuto koncepci odráží teoretická pasáž, která se zaměřuje jak na obecné otázky výuky cizích jazyků, tak na srovnání fonetického systému obou jazyků s akcentem na specifické problémy pro české mluvčí. V praktické části diplomantka zkoumá vztah mezi výslovnostními chybami u českých mluvčích a jejich věkem.

První kapitola teoretické části usiluje o vymezení cílů v oblasti výslovnosti a za tímto účelem zkoumá pojetí vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace* v Rámcovém vzdělávacím programu pro ZŠ. Autorka cituje a uvádí očekávané výstupy podle RVP (nijak ovšem předložená fakta nekommentuje – přestože požadavky související s výslovností dominují v prvním a druhém období), základní pojmy jsou srozumitelně a adekvátně vymezeny. Druhá kapitola rozebírá věk jako důležitou determinantu pro kvalitní osvojení cizojazyčné výslovnosti, předkládá myšlenky různých autorů (Penfield, Gardner, Littlewood), soustředí se především na Krashenovu „*critical period hypothesis*“ a srovnání procesu osvojování cizího jazyka u dětí a dospělých. V kapitole 2.2 autorka nepřesně uvádí, že TPR je formou audio-orální metody (TPR je samostatná metoda, klade důraz na poslech a porozumění, má některé styčné body např. s *Natural Approach*). Třetí kapitola je pojata jako srovnávací.

Zatímco teoretická část je zpracována adekvátně, k výzkumné části práce mám několik zásadních výhrad. Výzkumné zaměření je bezesporu velmi aktuální, zkoumaná problematika plně zasluhuje věnovanou pozornost. Diplomantka má však, dle mého soudu, příliš široký záběr (zkoumá žáky různých ročníků i učitele, kombinuje různé výzkumné metody, které však sledují odlišné cíle). To znemožňuje zobecnění získaných dat a snižuje jejich reliabilitu a validitu.

V první tabulce žákovského dotazníku měli respondenti uvést, zda-li se na hodinách angličtiny setkávají s uvedenými činnostmi. Domnívám, že některé formulace, např. „přepisování transkribovaných slov (výslovnost) do jejich obvyklé psané podoby“ jsou vzhledem k množství obsaženého metajazyka velmi složité pro žáky šesté třídy. Autorka mohla uvést konkrétní příklad, aby žáci přesně věděli, na co jsou dotazováni. Zjištění, že řada aktivit ve výuce vůbec neprobíhá tak nemusí být odrazem skutečného stavu, ale výsledkem

neporozumění otázkám! Je jistě zajímavé vědět, do jaké míry považují žáci různé aktivity za zajímavé, vzhledem k zaměření této práce to však považuji za irelevantní. Za problematické považuji i to, že na otázku 7, která zjišťuje relativně nezávislou skutečnost, jsou, obzvlášť v 6. třídě velmi

rozdílné odpovědi, silně ovlivněné osobní interpretací. Jak souvisí s tématem práce otázka 8 a 10? Znalost fonetického přepisu ještě neznamená, že žák umí dané slovo správně vyslovit!

Co se týče zkoumaného vzorku, doporučila bych podrobnější charakteristiku jak u žáků (jak dlouho se učí anglicky, jestli mají výuku/kontakt s rodilým mluvčím, jestli se učí i jiný cizí jazyk, atd.), tak u učitelů (vzdělání, praxe, atd.). U žáků jsou chyby někdy vysvětlovány ve srovnání s němčinou; takové srovnání je na místě pouze pokud žáci němčinu studují, což z práce jednoznačně nevyplývá. Hlavním problémem zkoumaného vzorku je nedostatečný počet respondentů při zkoumání recepce a produkce hlásek; tři zástupci z každé věkové skupiny pro srovnání nestačí. Větším přínosem by, dle mého názoru, byly buď detailní kasuistiky nebo podrobnější zkoumání většího počtu respondentů jedné věkové skupiny.

Zpracování dat není zcela jednotné, některé aktivity jsou zpracovány souhrnně (např. popis obrázku), jiné jmenovitě (minimální páry). Doporučila bych i přehlednější zpracování dat do tabulky na str. 30.

Autorce bych upozornila i na některé gramatické chyby a stylistické neobratnosti:

Anotace: „neklade si tedy za cíl výslovnost stejnou rodilým mluvčím“

str.19: názvy jazyků se v češtině nepíše velkým písmenem

str. 28: jak si jí osvojují (výslovnost)

str. 28: popřemýšlet (zvážit)

str. 32: kantor (učitel/vyučující)

str. 37: nejšťastnější uchopení (příliš subjektivní a neformální obrat)

str. 42: (v tabulce) Jejich výslovnost (Výslovnost respondentů)

Na str.19 autorka cituje z webové stránky MU, neuvádí ji ale v seznamu použité literatury. Nejasné je zařazení příloh B G a H. Úplně chybí shrnutí v angličtině.

I přes uvedené výhrady je však patrné, že práce byla vytvořena se zájmem o zkoumanou problematiku. Autorka samostatně vytvořila své výzkumné nástroje a důkladně analyzovala zjištěné výsledky. Všimla si i zdánlivých nuancí, jako např. nesouladu mezi zkušeností a názory vyučujících a jejich faktickým přístupem ve výuce. Alarmující jsou zjištění týkající se elementárních neznalostí fonetické transkripce vyučujících na víceletém gymnáziu! Oceňuji i zařazení pestrých a aktivizujících výslovnostních cvičení v závěru (doporučila bych uvedení věkové kategorie nebo úrovně, pro kterou je cvičení určeno).

Diplomovou práci Martiny Röstkové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou dobře.

-dobře-

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

.....

podpis oponentky diplomové práce

19.5.
V Českých Budějovicích dne 2006.....

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------